

卷之三

· 26 ·

26.1.1943

- T. T.

2. aarg.

Fra London kl. 11,10 (Overføring fra New York)

Thomas Mann : Lyttere i Tyskland ! For et jubileum, for et tressteslest
billedet, - ti aars nasjonalsocialismus.
Bare ett ord blir tilbake: KRIG. - Krigens elendighet.
Hitlers krig. Denne krig som tar eders bredre, eders menn,
eders sonner, og legger landet øde. Av alle legner er legnen
om partibevegelsen sterst. Selv føreren hadde nokk forestilt
sig det noe annerledes.
Og alle disse fortjenester (Verdienste) - ad absurdum.

Men Hitler har avskaffet arbeidsløsheten sinne det

Nasjonal-socialisme betyr løsning av alle sosiale spørsmål ved KRIG.

Folkefellesskap betyr for nasjonalsosialistene
moralsk ødeleggelse (eine moralische Verwuestung). Saa lavt
har vi kommet som et folk ennå aldri har

Nasjonalsocialisme det betyr 700 000 tungt vepnede prætorianere som holder folket i øje.

Goerings Kraft durch Freude - - ferie in schönen
Gegenden von republikanischen Revolution befreit.
Dette au stade

Dette er et jubileum over - die zum Himmel str&bdot;benden Korruption der Nazigesellschaft.

Og den tyske wre : - ? Tysk ordholdenhed er blitt til spott. (Das deutsche Wort ist zum Spott geworden). Det er kynismen som raar.

I et hav av hat - med kraft ved frykt (mit Kraft durch Furcht) das ist die wiederhergestellte deutsche Ehre,

Jeg er glad at jeg bare har fått seks minutter til å tale 1. - Historien (die Geschichte) vil være mer utførlig,

◆ ◆ ◆ ◆ ◆ ◆ ◆ ◆ ◆ ◆

• *Play with the materials in the box*

I bældkyst i østlige Norge oppdaga
jordbænkene de tørra ut til de tørre
smuldfjordene som ikke er vannfylte.

3.2.1043.

T. T.

2. 2005.

Fra London kl. 24, 20: Krigen

----- Hitler har idag sendt ut dødsannonse for 6. arme. i en stor kunngjering. Det skal være tre dagers sorg. - Fem minutter senere ble denne kunngjeringen kansellert, - men like etter ble den sendt ut igjen.

Igaar ble det over Keln kastet 100 to-tonn bomber. Dette er den 112. gang at RAF er over Keln.

Idag angrep britiske fly Abbeville.

Den R. britiske arme okkuperte i gaar Selten ved den tunesiske grense. Senet ved Sfax er tatt. Flyangrep mot Sfax.

Den tyrkiske ambassader har idag vært hos Eden. - " I Tyskia er vi meget tilfreds med konferansen ". (Churchills)

"Om ikke lenge vil de allierte styrker i Nordafrika sette kurser mot nord.", sa en britisk offiser.

Fra Praha meldes det at tyskerne har mobilisert alle tsjekiske kvinner mellom 17 og 45 år. Alle menn mellom 15 og

Svenska Dagbladet. I stora Lund är tekniken en av

Svenska Dagbladet: I stralsund er to kvinner og en mann dømt til døden.

Amerikanerne har hatt ny fremgang Guadalcanar.
Porto-Italia bestått sommaren i Pacific.

Fortsatt heftige kamper i Tunis.
Tysk soldater omkom. Tyske og engelske borgere reddet.

Jernbanelinjen Orel - Kursk er avskaaret paa to steder. Kusjevskaja er tatt og jernbaneknutepunktet Rupiansk ved Karkov, Tyskerneas siste retrettlinje er avskaaret.

14

• 34 •

7

卷之三

9-2-1943.

T₁, T₂

1943.

6

Arne Ordning I den frie verden har man i det siste undret sig over krenikk, - tyskernes propaganda. Den har vekslet fra klippefast «Kronikk» til dystre klagesange. For en ikke-tysker virker denne braa overgang som ren desperasjon. - Men man skal huske paa at den tyske propaganda altid har en bestemt politisk hensikt. Hitler kjenner sitt folk.

Denne gangen har propagandaen hatt det vanskelig. Den skulde forsyne det tyske folk med nederlaget for den 6. tyske arme ved Stalingrad. Tidligere har det gjentatte ganger været forsikret at Stalingrad ikke kunde falle. Beslutningen om tre dagers sorg virker makaber og dyster på nordiske folk. Men det er et sterkt tysk karaktertrekk i nazipropagandaen.

De dramatiske bestemmelser om mobilisering av gamle og unge i Tyskland er først og fremst propaganda. Alt før krigen var det tyske folk mobilisert i krigens tjeneste. - Og dantidig griper de til det gamle prøvede middel i nazipropagandaen : bolsjevikskrekken, trusselen om de merke masser som skal velte fram fra Asia.

1918 speker i mange tyske sind. Det er ogsaa en virkning av propagandaen. Tyskerne tapte ferrige krig fordi generalene var sløtt. Det var først etterhånden at den andre fronten kom opp.

slaatt. Det var først etterpå at den indre front blest sammen. Men nazipropagandaen har altid hevdet at det var den indre front

som først bret sammen og har altid talt om dolkeststøtet i ryggen. Dolkeststøtlegenden er blitt den første av nazistenes grunnleggende dogmer. Saa lenge har de talt om dette at det er mulig at Hitler og Goebbels naa tror det selv. For ikke aa resikere noe lignende naa har de utryddet alle organisasjoner og fjernet enhver som kunst tenkes vore villig til aa stille sig til disposisjon for en ny regjeringsdannelse. Og de har utbygget terrorapparatet. - Man maa tro at denne propaganda har naadd sitt maal i Tyskland. For tyskerne lider et alvorlig nærmekragx militært nederlag vil det ikke kunne tenkes at det kan bli noe sammenbrudd, men at det kan bli panikk.

Denne vedløsommelige antibolsjevikiske propaganda naa er først og fremst beregnet paa vasallstatene. Tyskerne kan ikke vente ster
ster hjelp fra disse, men det gjelder aa hindre at de skal falle
fra. Den gjer sin virkning baade blandt ungarske godseiere og
blandt russiske generaler. Nazistene har altid utnyttet bolsjevikks-
skrekken i sin propaganda. Under maktkampen i Tyskland var bol-
sjevikkpropagandazoen et virksomt middel til vaaben. Da tyskerne over-
falt Polen viste det sig at vestmaktene allikevel gikk til krig.
Hitler maatte for en tid legge bolsjevikpropagandaen paa hyllen.
Han sluttet endog overenskomst med russerne. Hitler haapet aa
kunne overvinne statene en etter en, det maatte hindres at de kom
alle paa en gang. De mange seire har antagelig gaatt Hitler til
hodet, kanskje er han fanget av sin egen propaganda. Da tyskerne
angrep Russland haapet de aa kunne knekke det før vestmaktene
hadde rustet sig ferdig. Det sleg klick. Dertil kom to militære
feilvurderinger som naa maa dekkes over : -nemlig angrepet paa
Moskva og Stalingradkatastrofen.

Tysklands neste haap naa er ubaatkriegen. Og at de kan holde det gaaende inntil en eller annen, - i est eller vest - er villig til separatfred. Det er mulig at Tyskland endog idag er villig til aa inngaa separatfred med Rusland. Det sies at Himmler skal vere for en slik fred. Men andre haaper paa vestmaktene. Et tegn i denne retning er det at Goering er kommet i forgdunnen igjen. I sin tale sist nevnte han bl.a. at han godt kunde tenke sig en avtale med gentleman, men at han aldri kunde inngaa noen avtale med bolsjevikene. Han nevnte ikke Roosevelt med et ord. - Dertil: Melkte utnevnt til ny tysk ambassader i Madrid, han regnes for en av Tysklands fineste diplomater.

Det gaar stadig rykter om tyske fredsfeiere . De sendes ut av tyskerne for aa undersøke stemningen i okkuperte land. Paar samme maate som med de andre ryktene de sender ut, som at Den norske

regjering vil utlevere deler av vaart land til bolsjevikene. Men den tid er lengst forbi da de allierte tar slikt alvorlig. Førefrig kan man som passende svar henvise til beslutningen i Casablanca hvor det ble avtalt at krigen skal føres til Tysklands betingelseslest, evergir sig.

+ + + + +

9.2.1943.

T. T.

2. aarg.

Den russiske offensiv.

Den seierrike russiske arme har satt skrek i tyskerne. Det er haapslet for tyskerne aa faa andre til aa tro at de fortsatt gaar frem.

Tyskerne griper naa til det gamle Hitler-trikk aa forske aa skremme med bolsjevikene som vil erodre verden. Pravda skrev sist mandag en artikkel om den propaganda tyskerne naa driver, en artikkel som ble lest opp i kringkastingen fra mange russiske stasjoner. I denne artikkelen gjentas det Stalin sa i sin tale den 17. november 1941, hvor han forsikrer at Russland ikke har til maal aa underlegge sig andre nasjoner. Vaart eneste maal er aa fordrive de tyske ~~zakharov~~ angripere fra russisk jord. Vi har ikke til hensikt aa gjøre erobringer hverken i Europa eller i Asia.

Paa en ikke-tysker virker denne bras overgang som ren desperasjon. Tidligere har det gjentatte ganger vret forsikret at Stalingrad ikke kunde falle i russernes hender. Naas skal propagandaen forske aa persone det tyske folk med nederlaget.

- Dette er et sterkt karaktertrekk i nazipropagandaen.

Alt for krigen var det tyske folk mobilisert i krigens tjeneste. Naas gaar de paany til det gamle prevede middel i propagandaen: Bolsjevikskrekken, - trusselen om de mørke masser som skal velte frem fra Asias indre.

Dolkestetlegender er blitt til en av nasistenes grunne leggende ~~koffer~~ dogmer.

Man maas tro at denne propaganda har naadd sitt maal i Tyskland. For Tyskland liger et alvorlig militært nederlag kan det ikke ventes at tyskerne vil kunne bringes til ettertanke og at det kan oppsta panikk.

Tyskerne kan ikke vente stor hjelp fra vasallstatene, men det gjelder aa hindre at de skulle falle fra.

Hertil kommer to militære feilvurderinger som maas dekkes over, det første var angrepet paa Moskva, - det annet Stalingrad-katastrofen.

Og maas haaper de paa ubaatkriegen. Men tyskerne kan ikke vinne krigen med ubaatenes hjelp. Deres eneste haap er aa faa separatfred i øst eller vest. Det er grunn til aa tro at Hitler gjerne gaar med paa en separatfred med Russland om han kan faa det.. Det er tydelig at den tyske regjering haaper paa en separatfred med vestmaktene. Derfor bolsjevikskrekken.

+ + + +

USA : I de siste tre maaneder har det vret sjesatt 5 fartsier pr. dag. - Det er innfert 48 timers uke.

+ + + + +

Giestad og Bjorbekk kirke har faatt ny prest, nasisten Lars Rabben som i sin tid ble avskjediget som misjonær og deretter en tid var vaktmester i Filadelfia, menighet. - Men bygdens folk fortsetter aa benytte den gamle presten br. Stamskogen til kirkelige handlinger. I oktober talte pastor Stamskogen i bedehuset ved en begravelse, men da likfelget kom til graven opptraadte Lars Rabben og forlangte aa foretta borgfestelsen. -

+ + + + +

12.2.1943. T. T. 2. aarg.

London kl. 18.30

----- Lozovaja er tatt.
Tyskerne har beslaglagt fem danske skib..
Arbeiderne i Ostmark flyfabrikk streiker. " Steng fabrikken,
skyt oss, eller mer lønn".

Arbeidersambandet (NS) vil tvinge partifolk inn i partistyre
stakkert paa arbeidsplassene. Erling Olsen og Karl Bjernstuen
er fratraadt. - NS skal oppnevne bedrifts-tillitsmann.

Tvangsutskrivning av kvinner, tre tusen fra Østfold. Fem
del foreldre har fått opp til Kr. 5 000,- i bater.

Washington har protestert mot at Finnland tillot quisling å kjøpe tømmer der og anvende nordmenn til tvangshugst. Ifølge Helsingi Sanomat har det vært 150 norske skogsarbeidere i Finnland.. Sumner Wells har tilkaldt den finske minister Procope i den alnedning.

Tyske myndigheter i NordNorge er paafallende nervøsitet.
De blir aldri ferdige med utbygningene sine. Lofoten er sterkt
befestet.

Motala kl. 12.00

Tretten nordmenn er arrestert for illegal militær virksomhet, meldes fra Oslo. Ti av dem er dømt til døden.

Fører og ansvarsprinsippet skal innføres i ligningsvesenet i Oslo. - - Ove Aksdal er ny blomst på treet.

Den nye ordfører i Evje (NS) er postaapner i Byglandsfjord, dessuten lensmann og landhandler.

Nordmennene krever stansning i transitten til Tyskland og at det opprettes diplomatisk forbinnelse med den norske regjering i London.

Paa østfronten skal det naa være 3 250 norske legionærer, en mengde er drept. (c 1/1000 av Norges befolkning).

Tyskere i Sverige har slaatt opp plakater i Kungsgatan.

Paa Grini er det noa 1 600 menn og 200 kvinner.

Tippingen i Norge innbrakte i november Kr. 7 000,-, i desember Kr. 5 000,- ukentlig omsetning.

Kriminalsjef Schartum advarer kvinner i Oslo mot å gaa ut etter at det er blitt mørkt.

Terboven kom tilbake fra Tyskland mandag.

◆ ◆ ◆ ◆ ◆

• 318 •

Editorial

•Left over all day, and the following day, and the next day, and the day after,
•each day was spent in the same way as before - reading, writing, drawing, and
•thinking. The days were long and tiring, but I did not mind it. I was
•very happy to be alone, and I enjoyed my time very much. I also
•spent some time talking to myself, and I found that I could talk to myself
•about anything I wanted to, and that it was a good way to pass the time.

16.2.1943

T. T.

2. arg.

10

Arne Ordins

Kronikk
gjort.

Da det ble klart at det var haaplest aa forsake aa helde stilslingene ved Stalingrad maatte de tyske styrker trekkes vestover. Spørsmaalet er naa hvor store effor tyskerne vil gaa til.

En gruppe av ven Kleists styrke er sluppet unna fra Kaukasus, en annen føres mot St. Petersburg.

Kaukasus, en sinnen forsøker aa ta sig over det 7 km. brede stredet ved Kertsj. Russiske fly hamrer les paa de flyktende tyskere. Krasnodar er tatt. Tyskerne presses sammen ved Tamanhalvoya, deres bevegelser her hemmes ved at de ikke kan brukene havna ved Novoresisk. Utenfor her ligger den russiske flaaten.

Restov har spillet en ster rolle i kampene i Syd-Russland. Byen hadde tidligere en halv million innbyggere. Det var russernes første betydelige seier da de tek tilbake Restov første gang. Byen ble gjenerobret av tyskerne i juli ifjer. - Naa har russerne gjennopprettet direkte forbinnelse Moskva - Kaukasus, og de har kontroll over alle oljedistrikter.

Veresjilevgrad har Europas største lekometivfabrikker. Staline holdes ennaa av tyskerne, men det kan ikke vare lenge før russerne tar byen tilbake. Det vil ta en tid før industrien i Donetszbyene kan komme igang igjen. Byene har betydnig ęgsaa for tilførselen av olje, kull og korn. Den russiske general Malinovsky har overkommandoen for de styrker som naa trenger inn i Dønetzområdet fra nordøst og fra nordvest.

Tyskerne holder ennaa den sydligste jernbaneferbinnelse, den som gaar vestover langs det Asovske hav. Men denne forbinnelsen er tungvindt, jernbanen har liten transportevne og kan lett bli skaaret over. Tyske styrker, sterre enn 6. arme, staar i fare for aa bli omringet.

Antagelig kommer russerne naa til aa rykke fremover mot Dnjepropetrevsk. Fremstøtet mot Karkev var oppsiktstvekkende. Karkev er en by paa 800 000 innbyggere. Den var utgangspunktet for von Becks offensiv ifjor. Begge jernbaner mot nord er avskaaret. Erebringen av Karkev vil skape ferstyrrelser i tyskernes forsyninger i hele Syd-Russland. Det er kommet meldinger om at tyskerne og italienerne er begyndt aa evakuere Karkev.

Hvor langt vil tyskerne bli tvunget til aa trekke sig tilbake. Det er forskjellige meninger om det, men det maa bli spekulasjoner. De haaper at russeernes krefter snart vil ebbe ut saa de kan faa tid til aa reorganisere sine styrker.

Ingen vet naar den russiske offensiv vil stanse. Ennaa er det en maaned vinter der berte.

• • • • • • • •

23.2.1943.

T_0, T_1

2. RAGE.

Arne Ordning

Kronikk.

Arne Ordning Kronikk.

Idag feires 25-aarsdagen for opprettelsen av Den røde armee, idet det første dekret i den anledning ble gitt den 23. februar 1918. Den gamle tsaristiske arme var da i opplessning. Det var en arme med store tradisjoner, og med mange heltebedrifter ned igjennem tiderne. At den gamle tsaristiske arme gikk i opplessning hadde mange årsaker. Russland var svekket ved indre motsetningsforhold. Landet manglet moderne rustningsfabrikker og moderne sterindustri. Tsartidens Russland var ikke i stand til å skaffe en moderne hær tidsmessig utrustning. Det viste sig under krigen mot Japan i 1905 og enn mer under førrige verdenskrig hvor hæren manglet våpen og ammunisjon. Folket reiste sig, soldatene gjorde mytteri. Alle krevet fred. I Brest Litovsk dikterte tyskerne sine betingelser.

Bolsjevikene som var det sterkeste parti grep makten. Som erdensvern ble det opprettet røde garder. De var ikke store til å begynne med. De kom til å danne grunnlaget for den senere Røde arme. Medlemmene av Den røde garde hadde dårlig trening og dårlig utrustning. Et stort antall offiserer var overtatt fra den gamle tsaristiske arme. Man stelte ikke på disse offiserene, det ble derfor satt inn politiske kommissærer som kontrollorgan.

I tiden fra 1918 til 1920 var Den røde garde faatallig. Men den reddet sovjetstyret under bøgerkrigene og under invasjonstiden. Senere ble Den røde garde mere planmessig utbygget, det ble opprettet militærakademier og høiskoler for utdannelse av militære.

I 1939 ble militssystemet opphevet. Propagandaen forberedte folket planmessig paa at krigen vilde komme. De russiske ledere har hele tiden været klar over hvem fienden var.

Det 22. juni 1941 overfalt tyskerne Russland. Tyskerne hadde undervurdert russernes styrke. Den finske krig gjorde sitt. Dertil kom at russerne hadde forstaatt aa hemmeligholde rustningene. - Utlandet overvurderete tyskernes styrke, inntil da var det den sterkeste arme verden hadde sett.

Sovjet har naa 180 millioner innbyggere. Tyskland har 80. Den aarlige tilgagg paa rekrutter er i Sovjet 1,6 millioner mann, mens Tyskland maa regne med 4 a 500 000 aarlig. Russerne har store reserver unge menn, de har en ster vel utviklet rustningsindustri. Den utbredte bruk av motorer og maskiner i landbruket har gjort russerne motor-minded, de kan forhaeldsvis lett gaa over i militære motoriserte avdelinger. Det lykkedes russerne aa flytte en stor del av sine fabrikker fra de truede omraader og østover. Russerne har een front. Tyskernes produksjonsapparat skal egcaa skaffe forsyninger til andre fronter. Russernes artilleri synes vere bedre enn tyskernes. Russerne har naa en meget ster maanedlig produksjon av tanks. Tyskerne har store tap av fly, mange av deres fly er bundet paa andre fronter.

Tyskernes strategi er preget av indre metsetninger. Hitler
vilde ta Meskva og samtidig sikre sig oljen i Kaukasus. Det ferte
til at de tyske styrker kom i meget kritisk stilling. Russerne
seiret baade ved Meskva og ved Stalingrad. Tyskerne synes være
bundet av den lyntaktikk som bragte så store seire i vest.
Russerne er taktisk overlegne i vinterfeltteg. Russerne overrasket
med fanatisk patriotisme.

Russland-feltteget er blitt til nederlag for tyskerne , det vil bli haaplest for tyskerne om en 2. front kan opprettes. Dette er en meget vanskelig oppgave som vil bli løst.

